

Силабус курсу
Основи медіаграмотності

Освітній ступінь – бакалавр
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська)).
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Англійська мова і література)»
Кількість кредитів – 3
Рік підготовки – 1, семестр – 2
Компонент освітньої програми: обов’язкова дисципліна
Дні занять: за розкладом
Консультації: за розкладом
Мова викладання: англійська

Керівник курсу

канд. філол. н. **Ладика Ольга Володимирівна**

Контактна інформація

olha.ladyka@tnpu.edu.ua +380680270326

Опис дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Основи медіаграмотності” є формування критичного мислення та практичних навичок ефективної та безпечної взаємодії з інформацією, отриманою з медіа джерел. Основними завданнями вивчення дисципліни “Основи медіаграмотності” є:

- сформувані у студентів уявлення щодо концептуальних засад та базових понять і термінів з дисципліни;
- ознайомити студентів з сучасними принципами та складовими функціонування медіапростору та проаналізувати їх власний;
- розвинути навички ефективної протидії маніпуляціям через використання інструментів факт-чекінгу в сучасному інформаційному потоці;
- розвинути навички ефективної протидії маніпуляціям через використання інструментів факт-чекінгу в сучасному інформаційному потоці;
- сформувані здатність застосовувати теоретичні знання з курсу при аналізі існуючих і створенні власних медіа-продуктів;
- виробити вміння працювати з першоджерелами та використовувати принципи академічної доброчесності формуванні власного медіа-контенту.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
---------------------------------------	-------------	----------------------------	-----------------

Змістовий модуль 1. INFORMATION AND MASS MEDIA.			
2/2	1. What is Mass Media? 6 Types of Content	знати основні поняття дисципліни (медіакомпетентність, медіапростір, медіа, медіакультура, інформація, пропаганда, медіаграмотність, тощо); знати основні теорії медіаосвіти, її зв'язок із іншими навчальними дисциплінами. Ознайомити з класифікацією та характеристиками 6 типів контенту, вміти їх диференціювати.	Питання для обговорення, кейси, презентація.
2/2	2. Fact or Opinion? Types of Traditional and Social Media.	Знати критерії диференціації фактів та суджень. Вміти систематизувати інформацію; визначати причини та наслідки подій та явищ; критично мислити, співставляти та аналізувати інформацію ідентифікувати вплив медіа на емоції. класифікувати та розрізняти функції традиційних та нових медіа.	Питання для обговорення, кейси, ІНДЗ, презентація.
2/2	3. My Media Landscape and Filter	Знати функції і принципи впливу соціальних мереж на свідомість підлітка; вміти розрізняти причини і наслідки негативного впливу різних типів медіа (наприклад соціальних мереж, телебачення та інтернетсередовища) на свідомість підлітків. Знати та вміти використовувати ресурси з розвитку власної медіаграмотності.	Презентація, ІНДЗ, питання для обговорення.
Змістовий модуль 2. MISINFORMATION AND MANIPULATIONS			
2/2	4. Types of Misinformation. Manipulations. News Distortion in Social Media: Headlines and Photo fakes.	Знати та вміти диференціювати методи і способи маніпулятивного впливу різних типів медіа на свідомість. Формування навички критичного сприймання й аналізу інформації, що подається для широкого загалу. Вміти визначити й характеризувати аспекти діяльності професійних комунікантів, їх типи у масовокомунікаційній індустрії.	Питання для обговорення, ситуативні завдання, тест, ІНДЗ, презентація

		Вміти визначати «джинсу» у медіа. Застосовувати ресурси офіційних служб та організацій для перевірки достовірності інформації поданої у медіа. Ознайомити з інструментами для перевірки фактів.	
2/2	5. Internet Manipulation and Fraud. Fact checking tools. Phishing, Vishing, Smishing.	Знати принципи маніпулювання свідомістю споживачів аудіовізуальної інформації; знати ресурси та засоби офіційних служб та організацій для перевірки правдивості інформації. Вміти виявляти маніпулятивний контент медіа; вибудовувати стратегію протидії маніпуляціям та іншим негативним масовим впливам. Вміти розмежовувати суміжні поняття «фішинг», «смішинг» і «вішинг». Вміти користуватися мобільними додатками, що забезпечують безпеку користування онлайн-сервісами.	Питання для обговорення, кейси, ІНДЗ, презентація.
2/2	6. Ads and Manipulations. "Fake Shield".	Знати принципи маніпулювання свідомістю споживачів аудіовізуальної інформації. Вміти виявляти маніпулятивний контент реклами; здійснювати аргументований критичний огляд аудіовізуальної та друкованої рекламної інформації; вибудовувати стратегію протидії маніпуляціям та іншим негативним масовим впливам. Володіти поняттям «кібербезпека»	Тест, ІНДЗ, питання для обговорення, портфоліо.
Змістовий модуль 3. ENGLISH FOR MEDIA LITERACY.			
2/2	7. Media Language. Web security. Media Hygiene.	Знати принципи інформаційної гігієни та безпеки споживача інформації в сучасних реаліях; основні прийоми створення та розвінчання фальшивої інформації. Знати алгоритм дій для покращення власної гігієни в соціальних мережах та зменшення	Питання для обговорення, ситуативні завдання, ІНДЗ, презентація

		ризиком потрапляння особистої Інтернет-інформації в чужі руки. Розвивати навички медіаграмотності, щоб оптимально рухатися в медіасередовищах.	
2/2	8. Freedom of Speech vs Hate Speech. Stereotypes.	Знати визначення, принципи та теорії понять «свобода слова» та «мова ворожнечі». Вміти правильно декодувати повідомлення, розуміти та описати його максимально доступно та розгорнуто. Вміти користуватися різними інструментами, щоб розпізнавати прояви дезінформації і пропаганди та вміти протидіяти їй у медіа-просторі.	Презентація, ІНДЗ, питання для обговорення, тест.
2/2	9. Academic Integrity: to cheat or not to cheat. Social Aspect of Media Education.	Знати визначення понять «кодекс честі», «професійна етика» та «наукове мовлення»; суть поняття авторське права та знати правила використання об'єктів інтелектуальної власності; правила посилань та оформлення бібліографічного опису джерел. Вміти користуватися відповідними інструментами для перевірки академічних текстів на плагіат.	Питання для обговорення, ситуативні завдання, тест, ІНДЗ, презентація
2/2	10. Creating Media Products (blogs, Social Media posts, ads, podcasts etc).	Знати правила культури спілкування в інформаційному суспільстві. Вміти ефективно застосувати теоретичні знання в практиці роботи в конкретній сфері медіакультури. Вміти самостійно створювати медіапродукти, грамотно вибудувати текст у різних стилях та видах медіаповідомлень; знати, як донести інформацію до цільової аудиторії; створювати функціональний і привабливий контент, щоб найкращим чином передати своє повідомлення цільовій аудиторії.	Питання для обговорення, кейси, портфоліо.

матриці ОП	
ЗК5	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК7	Здатність до пошуку, опрацювання, аналізу й інтерпретації інформації з різних джерел, дотримуючись норм академічної доброчесності.
ЗК8	Здатність бути критичним і самокритичним, генерувати нові ідеї, працювати в команді.
ЗК9	Здатність виявляти та вирішувати проблеми освітнього характеру, адаптовуватися, самоорганізовуватися та діяти в нових ситуаціях.
ЗК10	Здатність користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями у швидкоплинних умовах сьогодення.
ФК3	Здатність здійснювати письмове та усне спілкування іноземною мовою у різних регістрах, відповідно до жанровостильових різновидів з метою розв'язання комунікативних завдань.
ФК6	Здатність планувати, організовувати та проводити уроки і позакласні заходи з французької і другої іноземної мови та зарубіжної літератури з урахуванням особливостей навчання, здійснювати контроль та оцінювання результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу.
ФК7	Здатність використовувати можливості мережевих програмних систем, Інтернет-ресурсів, мобільних застосунків та цифрових технологій для вирішення теоретичних і практичних завдань у професійній діяльності, ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси.
ФК9	Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів, використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності, формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність, формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.
ФК13	Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі, використовувати інновації у професійній діяльності, застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності, здатність до навчання впродовж життя ("lifetime learning") та здійснення моніторингу власної педагогічної діяльності і визначення індивідуальних професійних потреб.
ФК14	Здатність брати участь у різних формах професійної комунікації (семінари, конференції, засідання методичного об'єднання, круглі столи, вебінари, дискусії тощо), застосовувати знання з психології, педагогіки, мовознавства, літературознавства, методики навчання іноземних мов.
ФК15	Здатність планувати, організовувати, здійснювати прикладне мікродослідження з предметної спеціальності, систематизувати, аналізувати, інтерпретувати та представляти його результати.
Програмні результати навчання	
ПРН1	Знати основні етапи розвитку української державності та становлення українського суспільства; основні правові та економічні норми діяльності громадянина; принципи релігійної толерантності; основні філософські ідеї та концепції; умови формування особистої свободи, відповідальності за збереження культурних цінностей, моральних обов'язків людини.

ПРН2	Знати основні тенденції розвитку освіти, проблеми навчання та виховання, шляхи їхнього розв'язання із застосуванням інноваційних підходів, методів і технологій, враховуючи потреби (у тому числі особливі потреби) учнів.
ПРН3	Знати закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та усвідомлювати специфіку сімейних стосунків
ПРН5	Знати мовні норми з державної, англійської та другої іноземної мов, соціокультурну ситуацію розвитку іноземних мов, особливості використання мовних одиниць у певному контексті.
ПРН6	Вміти використовувати іноземні мови (англійську, німецьку або французьку) в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах.
ПРН7	Вміти аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
ПРН10	Вміти забезпечувати діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та зарубіжної літератури, створювати умови для міжкультурної комунікації.
ПРН11	Забезпечувати діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та зарубіжної літератури, створювати умови для міжкультурної комунікації.
ПРН15	Володіти прийомами і методами здійснення інформаційно-аналітичної діяльності, зокрема збирати інформацію, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично аналізувати, інтерпретувати, доопрацьовувати та застосовувати у власній професійній діяльності.
ПРН18	Демонструвати здатність цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.

Літературні джерела **Основні**

1. Гороховський О. М. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи : практичний посібник. Дніпро : ЛІРА, 2017. 133 с.
2. Довідник з академічної доброчесності для школярів / уклад. М.В. Григор'єва, О.І. Крикова, С.Г. Певко; за заг. ред. О. О. Гужви. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2016. 64 с.
3. Інтеграція інфомедійної грамотності у навчальний процес. Навчально–методичні матеріали проекту «Вивчай та розрізняй: інфо–медійна грамотність». К.: IREX в Україні, 2019–2020.
4. Квіт С. Масові комунікації: підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 206 с.
5. Кузнецова О.Д. Засоби масової комунікації : Навч. посібн. Львів: ПАІС, 2005. 200 с.
6. Ладика О., Ярема О. Навчання запобігання видам шахрайства у медійному просторі. Збірник статей Восьмої міжнародної науково-методичної конференції «Критичне мислення в епоху токсичного контенту». К.: Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2020. С. 474-481.
7. Ладика О.В., Ярема О.Б. Інтернет-шахрайство: вчимося розрізняти. Збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції: «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи» (30 квітня 2020 р.). Тернопіль. 2020. С 124-127.
8. Масова комунікація: Підручник/ А.З. Москаленко, Л.В. Губернський, В.Ф. Іванов, В.А. Вергун. К.: Либідь, 1997. 216 с.

9. Медіаграмотність. URL: <http://osvita.mediasapiens.ua>
10. Медіаосвіта і медіаграмотність: підручник / ред.–упор. В.Ф. Іванов, О.В. Волошенюк; за наук. ред. В.В. Різуна. К.: Центр вільної преси, 2012. 352 с.
11. Навчання медіаграмотності громадян. Посібник для тренерів. К.: IREX, АУП, StopFake, 2016. 200 с.
12. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. К.: Вид. центр «КУ», 1999. 308 с.
13. Різун В. В. Теорія масової комунікації : Підручник. К.: ВЦ «Просвіта», 2008. 260 с.
14. Офіційний ресурс «СтопФейк». URL: <http://stopfake.org>.
15. Як розпізнати фейк? URL: <https://www.slideshare.net/NikolayShaygorodskiy/antifake-ua>
16. Aitchison J., Lewis D. M. New Media Language. London; Routledge, 2004. 211 p.
17. Comer J.. Studying Media. Edinburgh: Edinburgh University Press, 1998. 50 p.
18. Very Verified: онлайн–курс з медіаграмотності. URL: <https://verified.ed-era.com/ua#rec129945142>

Допоміжні

19. Засоби масової інформації: професійні стандарти, етика та законодавчі норми: наук.видання / Укл.: Петрів Т., Сафаров А., Сюмар В., Чекмишев О. К.: Нічлава, 2006. 100 с.
20. Ладика О.В., Ярема О.Б. Розвиток критичного мислення: реклама у медіа. The 4th International scientific and practical conference “Topical issues of modern science, society and education” (November 1-3, 2021). SPC “Sciconf.com.ua”, Kharkiv. С. 589-595.
21. Ладика О.В., Ярема О.Б. Урок медіаграмотності: блогери–інфлуенсери чи маніпулятори. Збірник тез доповідей V Міжнародної науково–практичної інтернет–конференції: «Сучасні цифрові технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи» (11-12 листопада 2021). Тернопіль, 2021. № 8. С. 224-226.
22. Лалл Дж. Мас–медіа, комунікація, культура. Глобальний підхід. К.: К. І. С., 2002. 264 с.
23. Мак–Квейл Д. Теорія масової комунікації. Львів: Літопис, 2010. 538 с.
24. Медіаграмотність на уроках суспільних дисциплін: Плани–конспекти уроків / за ред. В. Іванова, О. Волошенюк, О. Мокрогуза. К.: ЦВП, АУП, 2016.
25. Основи медіаграмотності: Навчально–методичний посібник для вчителя 8 (9) класу. Плани–конспекти уроків / за ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк, О. П. Мокрогуза. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2014. 190 с.
26. Технології розвитку критичного мислення учнів / Кроуфорд А., Саул В., Метью С., Макінстер Д. К.: "Плеяди", 2006. 240 с.
27. Універсальний навчальний посібник з академічної доброчесності для вчителів / Укл. О.С. Ройбу; за заг. ред. О.О. Гужви. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. С. 9–15.
28. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. К., 2016. 61 с.
29. Globalization, discourse, media: in a critical perspective / ed. by Anna Duszak, Juliane I–Iouse, Eukasz Kumigga. Warszawa: Warsaw University Press, 2010. 610 s.
30. McCombs M.B.E., Shaw D.L. THE AGENDA–SETTING FUNCTION OF MASS MEDIA. Oxford University Press, 1972. 473 p.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедалайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються меншою кількістю балів (75% від можливої максимальної кількості балів за певний вид діяльності балів). Перескладання модулів

відбувається за наявності поважних причин.

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття. Виконані завдання (проекти) перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3) усне опитування, завдання, тести	20
Модуль 2 (теми 4-6) усне опитування, завдання, тести	20
Модуль 3 (теми 7-10) усне опитування, завдання, тести	20
ІНДЗ (теми 1-10)	10
Підсумкове тестування (теми 1-10) – тести, завдання	30

Шкала оцінювання студентів

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складанн
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом